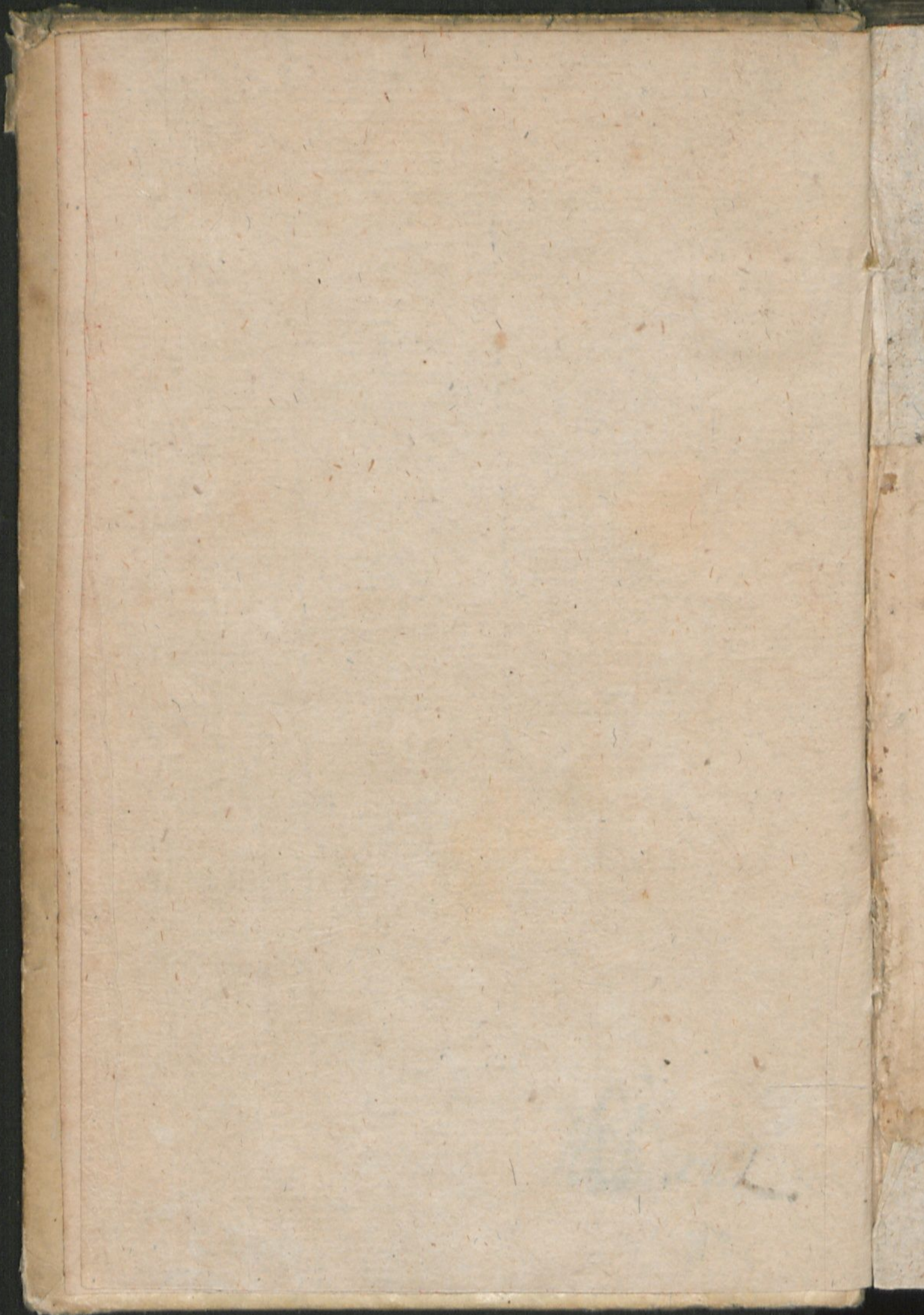

Nachtrag...

80

d. 4
PROPOSITI
ONES DE QVIBVS DI
SPVTABIT VIR REVE
rendus Magister Henricus Stheni
us Munderus, Vocatus ad guberna
tionem Ecclesiarum in ditio
ne Illustrissimi Principis
Erici, Ducis Brun
suicensis.

Die conuersionis Pauli.

VVITEBERGAE.

ANNO.

1554.

87

PROPOSITUM

ONES DE QVAIBVS

SPVATIT VIR REVE

rendus. Magister Henricus

us Munderus. Vocatus ad

trahendum. Fecit in

de Illustrissimi Principis

Erch. Doci Br

Incens.

Die conuentionis. P. m.

VITBERGAE

ANNO.

1774

P
flux
& in
nis
um
Item
hun
&
ftri
den
ci,
Ro
us
mo
tra

PROPOSITIONES DE

quibus uir Reuerendus Ma-
gister Henricus Sthenius
disputabit &c.

I

Non casu hæc pulcherrima rerum
natura ex Democriti atomis con-
fluxit, Sed ipse ordo corporum mundi,
& in mentibus humanis, noticia ordi-
nis & discrimen honestorum & turpi-
um, & dolor in corde uindex scelerum,
Item conseruatio specierum, societas
humana, publicæ poenæ homicidarum,
& aliorum, & alia multa, sunt illu-
stria testimonia de Deo, & de prouia-
dentia quæ uult Deus reuerenter aspi-
ci, ut nos de ipso commonefaciant.
Rom. 1.

II

Sed miranda bonitate addidit De-
us his ordinarijs operibus alia testi-
monia, uidelicet miracula, id est, ex-
traordinaria opera, in quibus se pate-

A ñ fecit,

fecit, & tradidit suam doctrinam, legem, & Euangelium, ut Ecclesiam æternam in genere humano colligat, uult enim habere creaturas quibus sese communicet, & in quibus sua lux, sapientia, & iusticia fulgeant sine fine.

III

Has patefactiones uult precipue aspici Deus & audiri suam uocem, iuxta dicta Deum nemo uidit unquam, unigenitus filius qui est in sinu patris, ipse enarrauit. Item Lucerna pedibus meis uerbum tuum. Item postq̃ Deum in sapientia non nouit mundus per sapientiam, placuit Deo per stultam prædicationem saluos facere credentes.

IIII

Itaq̃ ne totum genus humanum periret, missus est filius Dei qui edita promissione Euangelij statim post lapsum cepit colligere Ecclesiam suam. Et hanc deinceps mirabiliter inter Diabolorum & hominum furores, & inter Imperio

Imperatorum tumultus, seruauit, & sep
attenuatam restituit, & seruabit in hac
mortali uita, donec uniuersam post
resuscitationem ex morte collectam
ornabit æterna gloria, tradens regnum
Deo patri, id est, non iam regnans
per ministerium Euangelij, Sed coram
ostendens patrem, qui immediate con-
spicietur, & erit omnia in omnibus,
id est, uiuificabit eos æterna uita, & do-
nabit eis lucem, Sapientiam, iusticiam
quæ erit sine peccato.

V

Cum autem de Ecclesia quæ col-
ligitur in hac uita loquimur, non ima-
ginamur Ideam Platoniam, Sed no-
minamus Ecclesiam quæ & exaudiri
potest in genere humano, & conspici,
& discerni ab omnibus alijs gentibus
& sectis. Iuxta dictum, In omnem ter-
ram exiuit sonus eorum.

VI

Exaudiri & conspici Ecclesia pos-
tuit tunc quoq; cum dissipata & exigua
esset,

A iij

esset,

esset, & non esset Imperio distincta
à cæteris gentibus ut cum Abraham,
Isaac, Iacob uagarentur in exilijs, &
postea cum Iudei dissipati exularent in
Chaldea & Persia, Item cum, in ipsa
Iudæa regnarent Impij Sacerdotes &
Pharisei. Erant enim aliquæ reliquiæ
uera Ecclesia ut Zacharias, Simeon,
Ioseph, Elisabet, Maria, soror Mariæ
Hanna & alij multi qui horum doctrinam
amplectebantur.

VII

Est igitur Ecclesia uisibilis, coetus
uisibilis amplectentium Euangelium
sine corruptelis, & recte utentium Sa-
cramentis, in quo coetu filius Dei certo
efficax est per ministerium Euangelij
& multos ad uitam æternam regenerat,
Et tamen sunt in eo coetu simul in hac
uita multi non sancti, sed de doctrina
consentientes.

VIII

Huius uisibilis Ecclesiæ membra
fieri oportet in hac uita omnes Electos
iuxta

iuxta dictum. Quos elegit, hos & uocauit. Et mandatum diuinum est, ut se omnes homines ad ueram Ecclesiam adiungant, iuxta hæc dicta, Psalmo 26. Vnum hoc petij à Domino, hoc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus uitæ meæ, ut uideam uoluntatem Domini, & uisitem templum eius. Et Psalmo 25. Odi Ecclesiam malignantium, & cum impijs non sedebo. Psalmo 83. Beati qui habitant in domo tua Domine. Psalmo 102. Plantati in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri florebut.

IX

Vt igitur adiungere se singuli ad ueram Ecclesiam possint signa discernentia eam à cæteris considerentur, quæ sunt, vox Euangelij incorrupta, legitimus usus Sacramentorum, & obedientia populi erga ministerium Euangelij de qua Paulus inquit, Non sint inter uos schismata.

A iiij

Nec

X

Nec pendet Ecclesia à successione ordinaria Episcoporum, sed necesse est regulam teneri, Siquis aliud Euangelium docet, Anathema sit. Cunctis manifestum sit Romanum Episcopum & Episcopos cum eo coniunctos pertinaciter propugnare idola & impiam doctrinam, & ad hanc pertinaciam addere se uiciam, necesse est ab eis dissentire & ostendere ueram confessionem.

XI

Nec similitudo rituum qui ab hominibus instituti sunt, ad unitatem Ecclesiae necessaria est, iuxta dictum ad Colossenses, Nemo uos iudicet in cibo aut potu, aut parte diei festi &c.

XII

Hæc tota doctrina de Ecclesia sepe cogitanda est, præsertim cum confessionem in Symbolo coram Deo & coram Ecclesia recitamus, Credo esse sanctam Ecclesiam Catholicam Sanctorum
rum

rum communionem. Hic consolatio
teneatur quod certum est esse & seruari
Ecclesiam à filio Dei, & doctrina con-
sideretur quæ sit Ecclesia, & circumspi-
ciant mentes atq; oculi ubi sit, ut te ad
eam adiungas confessione & inuoca-
tione, sicut dicitur in Psalmo 149. Laus
eius in Ecclesia sanctorum.

XIII

Edidit Stenckefeldius scripta in
quibus atrocissime accusat et Papisticos
cœtus, & Ecclesias nostras, & cum ipse
uelut tectus orci galea hæc edat latitans,
nullam monstrat Ecclesiam, & falsa
dogmata comminiscitur. Cum autem
alicubi homines p̄i turbentur eius præ-
stigijs, necesse est confirmare pios in
Ecclesijs recte institutis, & refutare eius
errores.

XIIII

Vt si quis reti uentos uenari cone-
tur, ita fit in refutandis Sophistis. Sem-
per inueniunt, qua euadant. Ideo diffi-

A v cilia

cilia nunc sunt certamina. Sed piæ mentes sint dociles, & agnita ueritate non faciant sibi noua uulnera, uerum obtemperent Deo & in uera læticia & gratitudine eum celebrent sicut scriptum est, Si non credetis, non eritis securi.

XV

Cum toties vociferetur Stenkefeldius homines conuerti, renasci, consolatione erigi, sanctificari, Deo agente in cordibus sine medio, nec ministerium Euangelij seu cogitationem scripti uerbi medium esse per quod agat Deus, miratus sum, cur sentiat traditam esse externam uocem, & tantis testimonijs institutum, confirmatum & mandatum esse ministerium Euangelij. Hic breuissime respondet, Ideo externum ministerium institutum esse, ut homo exterior habeat occupationem aliquam, qua & hæc pars Deo seruiat, sicut abstinencia a suilla carne fuit tantum occupatio exterioris hominis.

Hanc

Hanc impiam & fanaticam' imaginacionem necesse est taxari & damnari quia & multas falsas opiniones continet, & penitus abolet uera exercitia fidei & inuocationis.

XVI.

Prius autem adseuerationem nostram perspicuis testimonijs confirmemus. Adfirmamus Deum trahere, conuertere, regenerare, consolari, sanctificare homines per medium ab ipso traditum, scilicet per Euangelij uocem auditam seu lectam & cogitatam. Et propter hanc tantam causa institutum est ministerium Euangelij, ut sit medium quo Deus sit in nobis efficax. Et per Euangelij cognitionem Deus conuertit homines & non aliter.

XVII

Testimonia hæc sint in conspectu.

Rom. i. Euangelium est potentia Dei ad salutem omni credenti. Et loqui Paulum de externa uoce manifestum est

est ex cap. decimo ad Rom. Quomodo credent, nisi audierint? Quomodo audient sine Prædicante?

Rom. 15. Ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus, Vult Paulus deduci corda ad hanc uocē in scripturis traditam, Hanc uult fide accipi, & ita nos acquiescere adfidentes huic uoci, ac si audiremus nouam de coelo uocem inter noua & illustria miracula. Hæc exercitia fidei & inuocationis p̄i intelligunt.

2. Corinth. 3. Euangelium est ministerium spiritus, id est, per quod est efficax Deus. Iam si esset tantum occupatio externi hominis ut Stenkefeldius inquit, non esset ministerium spiritus.

2. Corinth. 5. Pro Christo legatione fungimur tanquam Deo adhortante seu consolante per nos. Sicut & 1. Corinth. 3. dicitur. θεὸς ἡμεῶν ἐστὶν ἡμεῖς ὑμῶν ὡς ἔργον.

2. Corinth.

2. Corinthi. 10. Arma militiæ nostræ non sunt carnalia, sed potentia Deo ad destruendam omnem altitudinem quæ attollitur contra cognitionem Dei, & ad captiuandas omnes cogitationes ad obedientiam Christi.

Iohannis 17. Sanctifica eos in ueritate tua, Sermo tuus est ueritas.

Psalmo 118. Hæc est consolatio mea in afflictione mea, quod eloquium tuum uiuificat me.

Psalmo 129. Expectaui Dominum, expectauit anima mea, & in uerbo eius speraui.

XVIII

Sed respondet Stenkefeldius. Sanctifica uerbo, scilicet ipso filio Dei. Neque nos sola humana cogitatione scripti uerbi dicimus fieri uiuificationem & sanctificationem, sed adfirmamus filium Dei λόγος efficacem esse cogitatione uerbi scripti, & colligere æternam Ecclesiam externo ministerio, & ostendere
re cre

re credentibus uoluntatem æterni patris,
& per spiritum sanctum accendere in
eis læticiam & inuocationem, & alios
motus congruentes cum Deo. Quare
ad Ephesios dicitur mitti à filio docto-
res ut ædificetur corpus Christi. Et eo-
dem modo de filio & externo ministe-
rio simul concionatur Salomon, in-
quiens de filio. Et fui cum eo artifex, &
deliciæ quotidianæ ludens coram eo
omni tempore, ludens in orbe terræ
suar, & delectationes meæ cum filijs
hominum. Ludit in orbe terræ, osten-
dens mirandam sapientiam Dei in ordi-
ne creationis, item in miranda guber-
natione & liberationibus Ecclesiæ, cum
profert uocem promissionis ex sinu
æterni patris, & tradit eam primis pa-
rentib. et retrahit eos ex morte, cum ser-
uat Ecclesiam in diluuiio, in mari rubro
etc. Hanc eandem sapientiam inquit
Salomon clamare in portis, & plateis.
Ita significat regi Ecclesiam à filio Dei
per ministerium Euangelij.

Ex

XIX

Expresse autem dicit Stenkefeldius pag. CXI. Fides iustificans non est ex concione, Sed ex Deo, Deinde citat dictum Cyrilli, Deum dare sese non per medium, ubi Cyrillus excludit media non ordinata à Deo. Sed uult Deus audiri & cogitari uerbum scriptum, & in hac cogitatione dat sese credenti, sicut in ueris consolationibus res ipsa ostendit. Et dictum est, Fides ex auditu est &c. ac docendæ sunt mentes, ut uerbo scripto adsentiantur, nec sine uerbo scripto querant alias illuminationes, ut Enthusiastæ, & multi similes, & recens Anabaptistæ somniarunt.

XX

Multi sunt labyrinthi in Stenkefeldij scriptis, ait Deum se non dare per uerbum, & tamen ait per ministros Euangelij dari spiritum sanctum, si tamen ipsi habeant spiritum sanctum. Et ait conciones aliorum, qui non sunt sancti
inuti

inutiles esse. Hæc Donatistica etiam re-
ijci necesse est.

XXI

Toties contendit naturam huma-
nam in Christo non esse creaturam, po-
stea addit interpretationem se loqui de
glorificatione naturæ. Nos dicimus na-
turam humanam non amissam esse glo-
rificatione, quanquam accessit excel-
lens & ineffabilis gloria, immortalitas,
conspectus essentia diuinæ & læticia
superans omnium beatorum dona. Im-
passibilitas. Regnum & sacerdotium,
quia hæc persona quæ est Deus & ho-
mo colligit Ecclesiam, defendit & ser-
uat, & pro ea semper intercedit, depel-
lit Diabolos & iudicat mundum, neq̄
tamen facienda est confusio natura-
rum, neq̄ abiectio alterius naturæ.

XXII

Recte docet Synodus Ephesina
una Patria inuocari Dominum nostrum
Iesum Christum Deum & hominem,
qui assidue pro Ecclesia intercedit, &
eam

eam colligit, protegit, seruat, & salua-
bit.

XXIII

Reprehendit Stenkefeldius & hoc dictum in Ecclesijs nostris, quod impossibile sit homines in hac uita mortali legi Dei satisfacere. Hoc dictum expresse traditum est Rom. 8. Et in multis alijs sententijs, Et notæ sunt explicatissimæ & planissimæ distinctiones nostræ de Lege. Non renati possunt aliquo modo externa legis opera facere. In Renatis uero est inchoata obedientia etiam interior. Sed nequaquam est perfecta legis impletio. Ideo dicitur in Psalmo. Non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens.

XXIII

Cumulat & alia falsa crimina multa, Sed manifesta calumnia est, quod uociferatur non doceri doctrinam de noua obedientia in nostris Ecclesijs. Dissentit autem de Iustificatione, quia conrendit homines iustos esse propter nouam
B uam

uam obedientiam quæ in eis inchoatur,
cui tribuit etiam, ut Osiander, nomen
iusticiæ essentialis, & alias Enthusia-
sticas adpellationes.

XXV

Etsi autem illa fanatica grandilo-
quentia turbat multos, tamen sciamus
talia semper fuisse & fore in Ecclesia
certamina, & nos perspicuis testimo-
nijs Prophetiis & Apostolicis munis-
amus, sicut scriptum est. Lucerna pe-
dibus meis uerbum tuum, Deinde as-
piciamus nos quoque quid in uera inuo-
catione & in consolatione fiat. Sepe
iactitat Stenkefeldius suos Enthusias-
mos, His opponamus ueros dolores in
conuersione seu poenitentia, & ueras
consolationes, quæ fiunt fide. Hi mo-
tus noti sunt omnibus pijs, & concio-
nari de eis uocem diuinam manifestum
est.

XXVI

Nequaquam dicunt Ecclesiæ nostræ
iustos esse eos qui securi, & sine poeni-
tentia

tentia uiuunt, ebrj̄ uoluptatibus, aut
fascinati hypocrisi & erroribus, aut in-
dulgentes cupiditatibus contra consci-
entiam. Sed adfirmamus in uoce di-
uina seuerissime precipi conuersionem
seu poenitentiam, & scimus in conuer-
sione ueros dolores esse oportere, ut
in Ioel scriptum est, Scindite corda ue-
stra, & conuertimini ad Dominum De-
um uestrum. Item spiritus arguit mun-
dum de peccato, quod non credunt in
me. Horrendæ tenebræ sunt in genere
humano, retinere idola, aut Epicureas
opiniones, & non uelle audire filium
Dei &c. Esaia ultimo. Ad quem res-
piciam, nisi ad contritum spiritu &
tremementem sermones meos.

XXVII

Tales in quibus sunt initia poeniten-
tiæ, iustificantur sola fide in Christum,
id est, accipiunt remissionem peccato-
rum & reconciliationem seu imputatio-
nem iusticiæ & uiuificantur per filium
Dei, & donantur spiritu sancto, & fiunt

B ij

hæredes

haeredes uitæ æternæ gratis propter fili-
um Dei, non propter propriam di-
gnitatem.

XXVIII

Hac fide in mente agnoscente filii-
um Dei & misericordiam promissam
propter ipsum accedit cor ad Deum,
& acquiescit ac letatur in Deo, sicut
scriptum est Rom. cap. 5. Iustificati fide
pacem habemus apud Deum, per Do-
minum nostrum Iesum Christum, per
quem & accessum habemus fide in gra-
tiam hanc. Et Ephes. 3. Per quem au-
demus accedere confidenter, per fidem
eius. Idem prorsus docent Prophetæ
Psalmo 6. Anima mea turbata est ual-
de. Et tu Domine usq; quo, saluum me
fac propter misericordiam tuam. Et
Daniel inquit, Non in iusticia nostra,
Sed misericordia tua propter Domi-
num exaudi nos.

XXIX

Hæc fides accenditur audita uoce
Euangelij, cum qua filius Dei λόγος æ-
terni

terni patris ostendens uoluntatem pa-
tris & colligens Ecclesiam efficax est in
corde, & dat spiritum sanctum, qui leti-
ciam & inuocationē in nobis exuscitat,
ac fit regeneratio sicut 1. Petri. 1. dicitur
Regenerati per uerbum uiuum Dei &
manens in seculum.

XXX

Sed tamen regeneratus est iustus,
id est, habens remissionem peccatorum
& placens Deo hac fide quæ statuit nos
propter obedientiam Mediatoris per mi-
sericordiam recipi & placere. Sic accedit
ad Deum fide intuens Mediatorem,
& eius obedientiam & intercessionem.
Sic ad Deum accedunt Prophetæ, ut
Dauid inquit, Non iustificabitur in con-
spectu tuo omnis uiuens. Sed beati
quorum remissæ sunt iniquitates, Hanc
consolationem teneas inter tam uarios
opinionum tumultus. Non errabis cum
sic inuocabis Deum sicut inuocant Pro-
phetæ.

B iij

Et

XXXI

Et quanquam sunt accensi noui mo-
 tus in corde, tamen in infinitum antefe-
 renda est, obedientia Mediatoris, san-
 ctificationi quæ fit in nobis. In hac con-
 solatione deducit nos Paulus ad obedi-
 entiam Mediatoris, & intercessionem.
 Quis est qui condemnet? cum Chris-
 tus mortuus sit & sit in dextra Dei, &
 intercedat pro nobis, Et certe semper
 primum petenda est remissio peccato-
 rum & reconciliatio. Hæc uera, certa
 & perspicua sunt, iuxta testimonia in
 scriptis Prophetis & Apostolicis, &
 iuxta exercitia omnium piorum in Ec-
 clesia.

XXXII

Has ueras & salutare conuolationes
 non sinant sibi excuti homines pñ ullis
 Sophismatum prestigijs, nec contem-
 nant ministerium Euangelij, nec abduci
 se ab Ecclesijs recte docentibus sinant,
 per homines *τετυφωμένοις* et erroneos qui
 splendidis uerbis iactitant religiones
 Angelorum

Angelorum, & neq; corpus doctrinae
integrum tradunt, neq; quid sentiant
audent exponere. Sed tantum aliorum
dicta reprehendunt, neq; prodeunt ipsi
ex latebris, neq; suam Ecclesiam ostendunt,
& sciunt plausibilem esse uituperationem
Ecclesiarum nostrarum apud multos, qui volunt
esse Pyrrhonij & non curant dictum ad
Ebreos 1. 0. Non deserentes congregationem
nostram.

XXXIII

Taxat Stenkefeldius etiam quedam
horridiora dicta de Stoica necessitate
quae non sunt in confessione commun
harum Ecclesiarum, Sed alibi in priuatis
scriptis sparsa sunt, de quibus breuiter
respondemus, nos doctrinam quae in
communi confessione harum Ecclesi-
arum extat, amplecti & reuerenter pro-
fiteri nos esse, & Deo iuuante mansu-
ros esse ciues harum Ecclesiarum iuxta
communem confessionem earum quae
extat, nec disputare nos iam de priuatis
B iiij scriptis.

scriptis. Quamq̃ non facit candide
Stenkefeldius, quod eos etiam criminatur,
quos scit illa Stoica fideliter refutasse.

XXXIII

Necessaria diligentia est considerare qui sint hostes uerae Ecclesiae, & munire pios contra corruptelas sicut scriptum est, Cauete à Pseudoprophetis. Papistae stabiliunt sua idola, Misericordiam in questum collatam, Inuocationes mortuorum, Monachorum hypocrisin, & multas falsas opiniones, de peccato, de iusticia, de Ecclesia, de cultibus humana autoritate institutis. Anabaptistae uagantur spreto ministerio, & circumferunt magnum Chaos fanaticarum opinionum, & damnant totum Politicum ordinem. Nunc & Samaritani furor renouatur scriptis Serueticis recens iterum editis & auctis, in quibus cum alia falsa dogmata traduntur, tum uero maxima contentione oppugnatur doctrina Symboli Niceni de filio

filio Dei & de Spiritu sancto sepe uo-
ciferatur Seruetus nos Latinam uocem
Personæ non acute intelligere, dici tres
Personas, Vt in scena, quia unus &
idem qui nominatur Pater, alias aliter
se ostenderit.

XXXV

Sed nos, ut & Confessio harum
Ecclesiarum pie adfirmat, Symbola,
Apostolicum, Nicenum, & Athanasio-
anum constanter retinemus, et congru-
ere ea cum scriptis Prophetis & Apo-
stolicis non dubitamus.

XXXVI

In dicto Iohannis. *Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος,*
adfirmamus *λόγον* intelligendum esse
filium qui est integra & coæterna imago
æterni Patris, *ὑφιστάμενος, καὶ ὁμοούσιος τῷ
αὐτῷ πατρὶ,* qui quidem semper adfuit
Ecclesiæ, ut & Ireneus loquitur.

XXXVII

Et ipse inquit. Antequam Abra-
ham natus est, ego sum, Et de hoc filio

B v

iudico

dico loqui senem Iacob cap. 48. Gene-
sis cum ait. Deus coram quo ambula-
uerunt Patres mei, Abraham & Isaac.
Deus qui pascit me ab adolescentia usq[ue]
ad hunc diem, Angelus qui eripuit me
ex omnibus malis. Sic & in Michea
dicitur, Egressiones eius ante dies
mundi.

XXXVIII

Est autem integra & substantialis
imago patris, ἢ ὑφισταμένη, Et λόγος ideo
dici scripserunt ueteres, quia cogitatio-
ne nascitur, Sed recte sic dicitur, quia
nobis sic patefactus est, quod per eum
dictum est decretum de ordine creatio-
nis, & reparationis humani generis,
& quod profert ex arcano sinu æterni
patris Euangelij uocem, alloquens pri-
mos parentes, & deinceps Prophetas,
& colligit Ecclesiam æternam, & est
efficax per ministerium Euangelij.

XXXIX

Ecclesia Latina aliter usa est nomine
Personæ

Personæ quam uetus lingua, græcis uocabulum ὑπιστάμενος magis proprium & perspicuum est. Et definitio tradita est à scriptoribus in Ecclesia, Persona est subsistens indiuiduum intelligens, incommunicabile, non sustentatum in alio.

XL

Tanta cum sint certamina oro ipsum filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum, qui dixit, Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam uos, ut nos gubernet, & copulet mentes & corda plurimorum in nostris Ecclesijs ut unum simus in ipso, & sicut in Daniele scriptum est, in tantis prelijs stet pro filijs populi sui & adiuuet nos, nec sinat extingui lucem ueritatis.

XLI

Nihil hæc curæ sunt Papistis, qui sua idola propugnant, docent Inuocantinnem creaturarum absentium, quæ
hor

horribiliter obscurat Inuocationem filij
Dei.

XLII

Et colunt Maozim auro & argento,
Neruus est enim potentia & opum
pontificiarum, opinio quod Missa me-
reatur remissionem peccatorum & om-
nia bona ijs pro quibus fit. Cum autem
multiplex sit Idolorum cultus, in mis-
sa Papistica, necesse est obedire huic
dicto. Fugite Idola, Nec ullus ritus
habet rationem Sacramenti, ut in Ecc-
lesia loquimur, nisi in ipso usu qui di-
uinitus institutus est.

XLIII

Discamus doctrinam de uera inuo-
catione, & tueamur uerae Ecclesiae soci-
etatem & coniunctionem, etiamsi est
aliqua membrorum dissimilitudo, quae
tamen de fundamento uere consenti-
unt, & simus uigilantes in uitandis ido-
lis, & fanaticis opinionibus. Semper
Ecclesiam praecipue duo genera hosti-
um exercuerunt, Pharisei sequentes rati-
onis

onis humanæ imaginationes. Ab altera autem parte fanatici homines, qui & Enthusiasmos iactitarunt, quales ipsi audiuius aliquot Anabaptistas gloriari, quorum uanitatem postea tristissimi euentus ostenderunt.

X L I

Omnes pñ suam inuocationem cogitatione discernere debent ab Ethnica & omnium aliarum sectarum inuocatione. Necessè est igitur intueri Deum patefactum illustribus testimonijs in Ecclesia, & cogitare editas promissiones sicut Iacob precatur. Deus patrum meorum Abraham, & Isaac, id est, qui te patefecisti illustribus testimonijs meis patribus, & tradidisti eis hanc promissionem. Et postea dicit Ecclesia Deus pater Domini nostri Iesu Christi, & cogitationem promissionis adfert ad Deum, Quidquid petieritis patrem in nomine meo, dabit uobis. Ita & in inuocatione mens cogitans quem
Deum,

Deum, ubi patefactum, & distinctum
à commenticijs numinibus inuocet,
ntuetur scripta Prophetica, & simul
promissionem cogitat, ut fides accen-
datur, Hæc exercitia inuocationis no-
runt omnes p̄ij.

XLV

Quare nemo sinat se abduci à cogi-
tatione scripti uerbi & a ministerio Eu-
angelij propter grandiloquentiam
Stenkefeldianam, Sed Pauli uocem
audiamus qui ait. Sermo Dei habitet in
uobis abunde in omni sapientia, & do-
cete & commonefacite uos mutuo.
Vbi loqui eum de externa doctrina te-
stantur hæc uerba, quod iubet ut
alij alios doceant, item postea mentio-
nem facit Psalmorum. Simul autem
sciamus uerissimum esse, ubi uox Eu-
angelij fide accipitur, ibi uere filius Dei
λόγος in corde est efficax, ostendit pa-
tris uoluntatem & dat spiritum sanctum,
qui in corde letitiam, & inuocationem
accendit. Hæc in quotidiana inuocati-
one

one & consolatione discuntur, unde &
& ueræ Ecclesiæ testimonia aduersus
homines fanaticos sumi possunt. Oro
autem filium Dei Dominum nostrum
Iesum Christum ut sicut in agone pre-
catus est, Pater dilige eos ea dilectione
qua me diligis, ita pro nobis quotq̄ sem-
per precetur, & nos doceat & gubernet
Amen.

EX SECVNDA ORA-
tione Nazanzení de
filio Dei.

ἀλλὰ ἐπι τὰς τῶ ἡῶ κλήσεις ἔλθωμεν ἰσο-
κῆ ἢ μοι λεγούσης, ἡὸς μὲν, οτι τῶ πατρὶ κατ'
οὐσίαν μὲν, ὁμοούσιος ἐστὶ. λόγος δὲ οτι οὕτως
ἔχει πρὸς τὸν πατέρα, ὡς πρὸς υἱὸν λόγος διὰ
τὸ ἀπαρτῆς τῆς γεννησεως, καὶ ἐξαγγελτικῶν
δυναμις δὲ ὡς συντηρητικὸς τῶν γεννηθῶν
ἢ τῆν τῶ σωεχούσης τὰντα χορηγῶν δυναμις.

FINIS.

... et conlatione dilectum ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...

EX SECVNDA ORA

... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...
... et de his rebus ...

FINIS

5

36 4291

ULB Halle

3

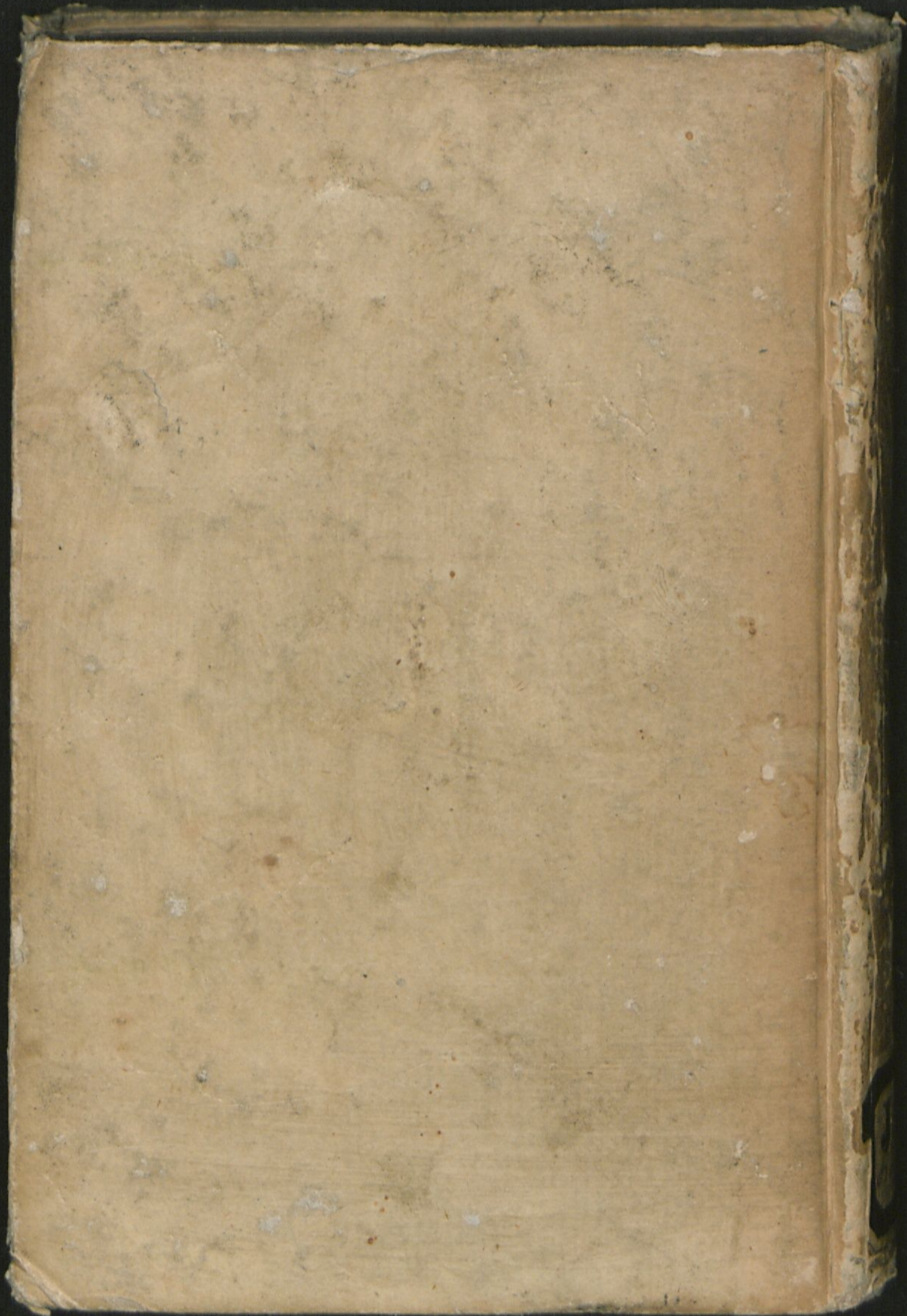
004 976 576

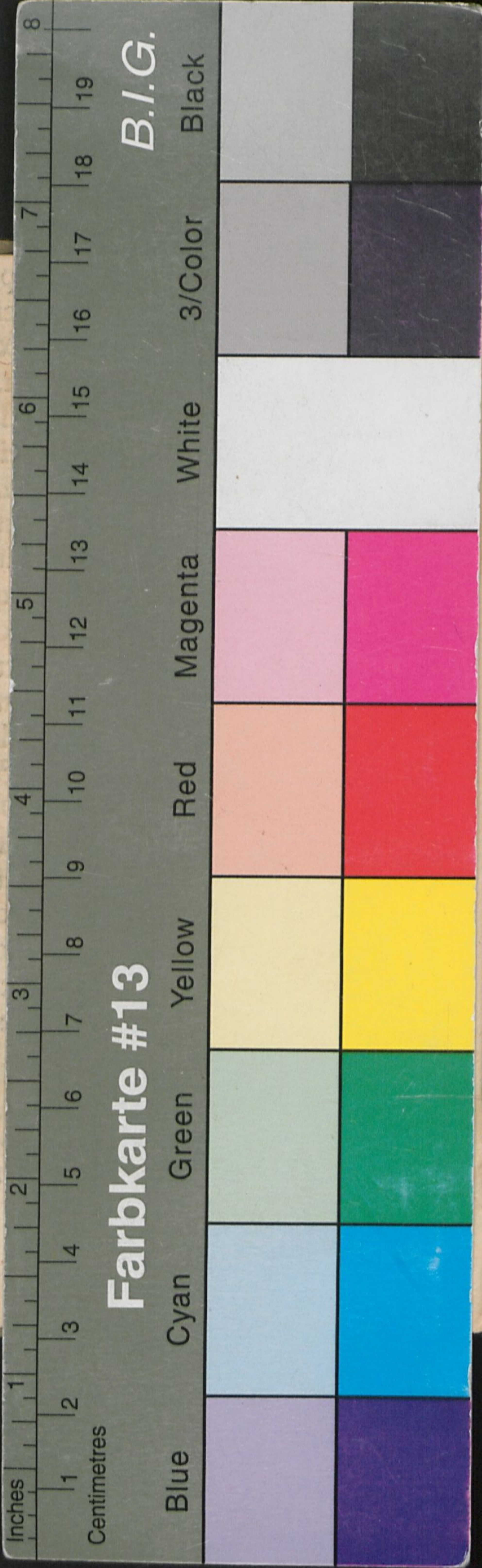

Sb.

m.c.

d. 4

PROPOSITI
ONES DE QVIBVS DIS
SPVTABIT VIR REVE
rendus Magister Henricus Stheni
us Munderus, Vocatus ad guber
nationem Ecclesiarum in ditio
ne Illustrissimi Principis
Erici, Ducis Brun
suicensis.

Die conuersionis Pauli.

VVITEBERGAE.

ANNO.

1554.

Handwritten marks, possibly initials or a signature, located to the right of the emblem.

